

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Toimintakyvyn mittaamisen ja arvioinnin kansallinen asiantuntijaverkosto (TOIMIA)

Asia: Lausunto suosituksesta: ”Eettinen suositus mittareiden käytöstä sosiaalialan asiakastyössä ja johtamisessa”.

Enhkäisevä päihdetyö EHYT ry kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä ja esittää lyhyesti seuraavaa:

Tämä eettinen suositus mittareiden käytöstä sosiaalialan asiakastyössä ja johtamisessa on selkeästi laadittu kokonaisuus. On tärkeää, että mittareita ja terminologiaa ja mittaamisen perusteita kirkastetaan. EHYT ry näkee keskeisiksi elementeiksi suosituksissa sekä johtamisen näkökulman eli työnantajan velvollisuuden turvata työntekijöidensä osaaminen kuin asiakkaan äänen huomioimisen häntä koskevien suunnitelmien ja lopulta päätösten tekemisessä.

Sosiaalialan keskeinen eettinen pohja on ihmisarvon ja ihmisoikeuksien kunnioittamisessa ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden vaalimisessa. Siksi onkin hienoa, että tämä eettinen suositus mittareiden käytöstä sosiaalialalla kytkeytyy vahvasti tuohon työn eettisen kivijalkaan. On huomioitava myös se lähtökohta, etteivät mittarit ja suositukset saa johtaa lainsäädännön soveltamisessa ja tulkinnoissa asiakkaan aseman ja oikeuksien heikentämiseen. Punnintatilanteissa on painotettava perusoikeusmyönteistä tulkintaa asiakkaan hyväksi.

Mittaamiselle ja mittareiden asettamiselle asettaa oman haasteensa yhdenvertaisuuden toteutuminen. Jokaisella on lakiin perustuva oikeus yhdenvertaiseen kohteluun. Aina kuitenkin pelkkä samanlainen kohtelu ei riitä yhdenvertaisuuden toteutumiseen käytännössä. Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteutuminen voi edellyttää heikommassa asemassa olevan väestöryhmän erityistarpeiden huomioon ottamista. Tällöin kyseeseen voi tulla esimerkiksi positiivinen erityiskohtelu. Näillä toimenpiteillä tavoitellaan syrjinnän päättymistä ja/tai yhdenvertaisuuden edistämistä.

EHYT ry esittääkin kantanaan, että työntekijöiden perehdyttämisohjelmiin sekä täydennyskoulutuksien sisältöihin sisältyy eettisten kysymysten käsittelyn lisäksi toimintaa ohjaavan lainsäädännön koulutus ja osaaminen ja näistä muodostuvan kokonaisuuden hahmottaminen.

Kohtaan kolme *Ammattieettiset velvoitteet sosiaalialalla* EHYT ry esittää seuraavaa täydennystä: ”Mittarin käytön on siten perustuttava asiakkaan antamaan suostumukseen ja tuettava sitä, että asiakas saa tarpeisiinsa nähden oikea-aikaisen, oikeanlaisen ja riittävän tuen sekä lakisääteiset palvelut.”

Helsingissä 18.10.2017

Enhkäisevä päihdetyö EHYT ry
Kari Vuorinen
vt. toiminnanjohtaja